

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

09

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГЕОГРАФІЯ РЕЛІГІЙ»

Рівень вищої освіти: **Перший (бакалаврський)**

Галузь знань: **24 Сфера обслуговування**

Спеціальність: **242 Туризм і рекреація**

Освітньо-професійна програма: **"Туризм"**

Розробники:

Сич Віталій Андрійович, доктор геогр. наук, професор, завідувач кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 1 від "29" 08 2025 р.

Завідувач кафедри

Віталій Сич

(Віталій СИЧ)

Погоджено із гарантом ОПП "Туризм"

Віталій Сич

(Віталій СИЧ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету

Протокол № 1 від "29" 08 2025 р.

Заступник Голови НМК

Наталія Федорончук

(Наталія ФЕДОРОНЧУК)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № ____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(Віталій СИЧ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № ____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(Віталій СИЧ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>Очна форма навчання</i>
Загальна кількість кредитів – 3; годин – 90; змістовних модулів-2	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 242 Туризм і рекреація Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	<i>Вибіркова дисципліна</i>
		<i>Рік підготовки:</i>
		3-й
		<i>Семестр</i>
		6
		<i>Лекцій</i>
		22 год.
		<i>Практичні</i>
		14 год.
		<i>Лабораторні</i>
		0 - год.
		<i>Самостійна робота</i>
		54 год.
		<i>Вид контролю:</i>
		залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – «Географія релігій» є вивчення умов формування, розвитку і розміщення у світі різних релігійних напрямлень. Засвоєння сучасного знання з розділу “Історія релігій”; вдосконалити світоглядну і релігієзнавчу культуру студентів. Головна увага приділяється фактам, передачі устояних знань віросповідальних доктрин і культу, опису деяких важливих віх історії окремих релігійних течій. Курс дозволяє поглибити знання конкретних релігій. Основний принцип дослідження і викладу - толерантність і діалог світоглядів. Історичні релігії розглядаються як до закономірні, гідні поваги і вивчення явища культурно-історичного процесу, як такі, що зберігають величезний досвід духовних шукань людства. Дана дисципліна спирається на знання, отриманні студентами при вивченні курсів "Актуальні питання історії та культури України", "Філософія та основи релігієзнавства", "Географія туризму", "Історія туризму", "Туристично-рекреаційні ресурси України", "Історико-культурний туризм", "Рекреаційно-туристичний потенціал: напрями систематики і оцінки".

Для цього необхідно виконати такі **завдання**:

- Простежити історичні умови складання найбільш розповсюджених у світі релігійних традицій.
- Вивчити конкретні питання історії релігійних течій (включаючи теологічні і релігійно-філософські доктрини), а також культових і організаційних параметрів різних віросповідних систем.
- Сформувати навички роботи з текстами релігійних джерел.
- Визначитись з територіальною організацією та розповсюдженням у Світі головних світових релігій. Релігійне районування світу.
- Розкрити функціональну і територіальну диференціацію розповсюдження релігій по території України.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**: Здатність комплексно розв’язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов

а) Загальні компетентності (К):

K03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; K04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу; K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

б) Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

K15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності; K24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал; K31. Здатність орієнтуватись в організації туристично-рекреаційного простору.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території; ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості; ПР23. Здійснювати відбір, аналіз, представлення і поширення туристичної інформації.

У результаті опанування ЗК, СК та ПРН студент повинен **знати**:

- знати світові релігії, їх розповсюдження та географію;
- предмет та об'єкт вивчення сакральної географії;
- розуміти релігії як одну з форм суспільної свідомості;
- знати та розуміти соціальні функції релігій;
- знати та розуміти поняття релігійного простору;
- знати методику суспільно-географічних досліджень релігійного простору;
- знати концептуальні богословські відмінності та особливості світових релігій;
- знати та розуміти історичні особливості виникнення світових релігій;
- знати чинники сучасної територіальної організації релігійного простору регіону.

вміти:

- пояснити важливі особливості світових релігій;
- вміти пояснити поняття церкви в світових релігіях;
- вміти дати характеристику релігійному простору різних регіонів;
- вміти картографувати суспільно-конфесійний простір територій.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історико-географічні аспекти розвитку та поширення релігій світу

Тема 1. Географія релігій як галузь суспільної географії.

Предметна сутність географії релігій. Місце географії релігій в системі суспільно-географічних наук. Теоретико-методологічні положення вивчення географії релігій.

Тема 2. Історико-географічні аспекти розвитку та поширення місцевих традиційних вірувань та локальних релігій

Місцеві традиційні (автохтонні) вірування та культу.

Локальні релігії (Індуїзм, Конфуціанство, Даосизм, Синтоїзм, Джайнізм, Зороастризм, Сикхізм, Іудаїзм, Мандеїзм, Єзидизм).

Нові світові релігії та культу (Основні західні культу (неохристиянські релігії), Нові східні релігії та культу).

Тема 3. Історико-географічні аспекти розвитку та поширення Світових релігій

Буддизм, Християнство (Православ'я, Католицизм, Протестантизм), Іслам. Християнсько-тубільні церкви та секти

Змістовий модуль 2. Релігійна ситуація в сучасному світі.

Тема 4. Географічні аспекти поширення релігій в Європі.

Північний макрорегіон. Західний макрорегіон. Середній Європейський макрорегіон. Центральний макрорегіон. Південно-Східний макрорегіон. Східний макрорегіон

Тема 5. Географічні аспекти поширення релігій в Азії.

Південно-Західний макрорегіон. Центральний макрорегіон. Південний макрорегіон. Східний макрорегіон. Південно-Східний макрорегіон

Тема 6. Географічні аспекти поширення релігій в Америці, Австралії та Океанії.

Північний макрорегіон Америки. Вест-Індійський макрорегіон. Латиноамериканський макрорегіон. Австралійсько-Океанійський макрорегіон.

Тема 7. Географічні аспекти поширення релігій в Африці.

Північний макрорегіон. Західний макрорегіон. Центральний макрорегіон. Південний макрорегіон. Східний макрорегіон

Тема 8. Географія паломництва в світі і в Україні

Паломницький рух у світових та локальних релігіях. Центри паломництва світових релігій. Свята Земля в світовій традиції паломництва. Паломницькі центри України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усьо го	у тому числі				усь ого	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовний модуль 1. Історико-географічні аспекти розвитку та поширення релігій світу										
Тема 1. Географія релігій як галузь суспільної географії.	6	2	-		4					
Тема 2. Історико-географічні аспекти розвитку та поширення місцевих традиційних вірувань та локальних релігій	12	2	2		8					
Тема 3. Історико-географічні аспекти розвитку та поширення Світових релігій	18	4	2		12					
Разом за змістовним модулем 1	36	8	4		24					
Змістовний модуль 2. Релігійна ситуація в сучасному світі										
Тема 4. Географічні аспекти поширення релігій в Європі.	14	4	2		8					
Тема 5. Географічні аспекти поширення релігій в Азії..	14	4	2		8					
Тема 6. Географічні аспекти поширення релігій в Америці, Австралії та Океанії.	8	2	2		4					
Тема 7. Географічні аспекти поширення релігій в Африці.	8	2	2		4					
Тема 8. Географія паломництва в світі і в Україні	10	2	2		6					
Разом за змістовним модулем 3	54	14	10		30					
РАЗОМ	90	22	14		54					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	1. Головні напрями індуїзму (Шиваїзм, Вішнуїзм, Шактизм, Тантризм) 2. Релігійно-філософська система йоги (хатха-йога, раджа-йога, кундаліні-йога, йога в інших релігійних традиціях) 3. Конфуціанство 4. Даосизм 5. Зороастризм, Єзидизм, Мандеїзм 6. Синтоїзм 7. Іудаїзм (ортодоксальний, хасидизм, каббала, караїми, самаритяни, донме) 8. Джайнізм 9. Сикхізм 10. Нові неохристиянські та східні релігії та культи (мормони, свідки Єгови, Бахаїзм, Церква Єднання (Уніфікації), Рух Харе Крішна)	2
2.	1. Традиційний ранній буддизм – Нікая (Хінаяна) 2. Напрямок буддизму Махаяна 3. Напрямок буддизму Ваджраяна 4. Східні Православні церкви 5. Стародавні східні (орієнтальні) церкви (несторіанство і монофізитство) 6. Римська Католицька Церква 7. Уніатство 8. Лютеранство 9. Кальвінізм 10. Англіканство	2
3.	1. Географічні аспекти поширення релігій в Фінляндії, Швеції, Норвегії та Данії 2. Географічні аспекти поширення релігій в Ісландії, Великобританії та Ірландії 3. Географічні аспекти поширення релігій в Естонії, Латвії та Литві 4. Географічні аспекти поширення релігій у Франції, Іспанії та Португалії 5. Географічні аспекти поширення релігій в Італії, Австрії та Бельгії 6. Географічні аспекти поширення релігій в Нідерландах, Німеччині та Швейцарії 7. Географічні аспекти поширення релігій Польщі, Чехії, Словаччині та Угорщині 8. Географічні аспекти поширення релігій в Болгарії,	2

	Словенії, Хорватії та Албанії 9. Географічні аспекти поширення релігій в Греції, Сербії, Чорногорії, Румунії. 10. Географічні аспекти поширення релігій в Білорусі, Росії, Молдові.	
4.	Індивідуальні теми семінару "Географічні аспекти поширення релігій в Азії" 1. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Ірані та Туреччині, Вірменії, Грузії, Азербайджані 2. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині у Вірменії, Грузії, Азербайджані 3. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Іраку, Пакистані, Сирії, Йорданії, Лівані 4. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Киргистані, Таджикистані, Туркменистані, Узбекистані, Казахстані 5. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Індії та Бангладеш 6. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Китаї та Монголії 7. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині у Шрі-Ланці, Непалі, Бутані, Афганістані 8. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в КНДР, Південній Кореї, Японії 9. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Таїланді, М'янмі, В'єтнамі, Лаосі 10. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Камбоджі, Малайзії, Індонезії, Філіппінах.	2
5.	1. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Канаді 2. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Мексиці 3. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині у Карибському Регіоні 4. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Белізі, Гватемалі, Гондурасі 5. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Сальвадорі, Нікарагуа, Коста-Риці і Панамі 6. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині у Бразилії та Гайані, 7. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Колумбії, Венесуелі, Суринамі 8. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Еквадорі, Перу, Болівії, Чилі 9. Географічні аспекти поширення релігій та основні	2

	святині в Аргентині, Парагваї та Уругваї 10. Географічні аспекти поширення релігій, основні святині та центри паломництва в Єгипті, Лівії та Тунісі	
6.	1. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Австралії 2. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Новій Зеландії 3. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Папуа-Новій Гвінеї 4. Географічні аспекти поширення релігій та основні святині в Океанії 5. Географічні аспекти поширення католицизму в США 6. Географічні аспекти поширення протестантизму в США 7. Географічні аспекти поширення православ'я в США 8. Церква мормонів та іслам в США	2
7.	1. Основні святині Єрусалиму та особливості паломництва на Святу Землю 2. Найважливіші святині ісламу в Мецці й Медині та особливості проведення хаджу 3. Традиція паломництва в українській культурі та основні центри паломництва в Україні. 4. Головні центри паломництва в Буддизмі 5. Сакральні центри в Індуїзмі 6. Синтоїські святині Японії 7. Центри паломництва християнського світу у західній Європі 8. Центри паломництва християнського світу у східній Європі 9. Центри паломництва християнського світу у південній Європі 10. Особливості паломництва та релігійного туризму в Тибет та Непал.	2
	Разом:	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичні заняття не передбачені	

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лабораторні заняття не передбачені	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кільк ість годин
1.	Географія релігій (сакральна географія), як важливий напрям суспільної географії. Основні релігієзнавчі концепції сутності релігії. За вибором студента ознайомлення з роботами Б.Спінози, Г.Гегеля, М.Вебера, Е.Дюркгейма, П.Тіллха, Й.Г.Гердера, А.Шопенгауера, Ф.Ніцше, З.Фрейда, Е.Фромма, М.Еліаде, Е.Тейлора, Г.Спенсера.	4
2.	Походження релігії. Ранні форми релігійності. елігійні уявлення та реформи у Давньому Єгипті. Релігія і міфологія Стародавньої Греції та Риму. Проблеми походження світу і світобудови в релігіях народів доколумбової Америки. Язичництво слов'ян. Релігія скандинавів та германців. Релігія друїдів. Сутність віровчення і культу іудаїзму. Релігійні вірування аборигенів Австралії та Океанії. Індуїзм: сучасні тенденції. Конфуціанство в системі стародавньокитайського світогляду. Дао і даосизм в Китаї. Релігійні вірування Японії.	8
3.	Світові цивілізації. Формування цивілізаційного та релігійного простору. Поняття цивілізація за різними дослідниками. Співвідношення понять – «цивілізація», «культура», «релігія». Цивілізаційні постулати людства. Часи зародження головних світових релігій. Християнство, буддизм, іслам, нові релігії	12
4.	Релігійний простір - об'єкт наукових досліджень у суспільній географії. Сутність і значення релігійного простору. Релігійний простір об'єкт вивчення суспільної географії. Хорологічна концепція географії. Поняття географічного простору за різними авторами. Поняття сакрального простору. Його місце в географічному просторі. Структура сакрального простору. Поняття релігійного простору. Релігійний простір та його завдання. Конфесійний простір. Складові конфесійного – релігійного простору. Територіальна структура конфесійного простору	8
5.	Методика суспільно-географічного дослідження релігійного простору. Етапи суспільно-географічного дослідження релігійного простору. Бальна оцінка релігійно-туристичного потенціалу. Критерії бальної оцінки релігійно – туристичних об'єктів. Коефіцієнти бальної оцінки привабливості релігійно-туристичних об'єктів. Методичні аспекти суспільно-географічного картографування конфесійного простору.	8

6.	Чинники які визначають сучасну територіальну організацію релігійного простору регіонів. За характером впливу; за рівнем впливу; за тривалістю (часом впливу); за ступенем впливу; за ознаками впливу; за можливістю управління та моніторингу. Природно географічні чинники. Історико-політичні. Суспільно-географічні. Соціально-географічні. Соціально-економічні. Інформаційні медійні.	4
7.	Методичні аспекти суспільно-географічного картографування конфесійного простору. Картографування, як спосіб передачі інформації про природні чи суспільні явища. Картографічний моніторинг релігійного простору. Головні вихідні та інформаційні матеріали. Етапи підготовки щодо картографування конфесійного простору.	4
8.	Формування релігійного простору України в кінці ХХ на початку ХХІ століття. Особливості зміни в релігійних громадах України. Динаміка змін релігійної сфери. Динаміка конфесійної структури. Територіальна організація релігійного простору України. Православний простір. Структура Православних конфесій. Структура католицьких конфесій. Структура протестантських та нехристиянських конфесій. Католицький простір. Нехристиянський простір.	6
Разом:		54

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

1) онлайн-програми для фахівців туристичного сектору національної туристичної організації України <https://akademy.nto.ua>

2) онлайн-програми з релігієзнавства - <https://ua.educations.com/courses/%D1%80%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B3%D1%96%D1%94%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE/distancijne-navchannya>

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти. Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.

9. Методи навчання

Словесні: лекції (проблемні, лекції-візуалізації), розповіді, пояснення нового матеріалу, бесіди з тем курсу, диспут, обговорення.

Наочні: ілюстрація, мультимедійна презентація, демонстрація, метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень.

Практичні: виконання мінідослідження, виконання індивідуальних завдань. Методи інтерактивного навчання – колективні дискусії, навчально-ділові ігри.

10. Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді модульних контрольних робіт, самостійних письмових робіт, поточного та підсумкового тестування. Поточне оцінювання, тестування, оцінка за індивідуальну науково-дослідну роботу, залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання

	літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Результати навчання, здобуті у неформальній/інформальній освіті, визнаються згідно Положення про порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_n_eformalna_osvita_2024_final.pdf

11. Питання для підсумкового контролю

1. Місце географії релігій в системі суспільно-географічних наук
2. Етимологія поняття «релігія». Критерії класифікації релігій
3. Дорелігійна епоха та найдавніші форми релігійних уявлень.
4. Релігійні вірування Китаю. Конфуціанство. Даосизм.
5. Індуїзм та його пантеон.
6. Джайнізм та Сикхізм.
7. Синтоїзм.
8. Історія іудейської релігійної традиції. Етика іудаїзму.
9. Особливості буддійського релігійного світогляду. Національні форми буддизму.
10. Північний буддизм (ламаїзм).
11. Поява і поширення ісламу. Мусульманський життєвий цикл: обряди та процеси.
12. Витоки християнства та його культурно-історичне оточення.
13. Католицизм. Віросповідні засади, обрядово-культові та організаційні особливості.
14. Православ'я. Загальна характеристика віросповідних та культових особливостей.
15. Греко-католицизм.
16. Протестантизм. Догматика, культ та обряди лютеранства, кальвінізму й англіканства.
17. Соціально-психологічні чинники виникнення неорелігій. Неохристиянська релігійна традиція. Християнсько-тубільні церкви та секти
18. Північний макрорегіон Європи - географічні аспекти поширення релігій.
19. Західний макрорегіон Європи - географічні аспекти поширення релігій.
20. Середній Європейський макрорегіон Європи - географічні аспекти поширення релігій Європи - географічні аспекти поширення релігій.
21. Центральний макрорегіон Європи - географічні аспекти поширення релігій.
22. Південно-Східний макрорегіон Європи - географічні аспекти поширення релігій.
23. Східний макрорегіон Європи - географічні аспекти поширення релігій.
24. Південно-Західний макрорегіон Азії - географічні аспекти поширення релігій.
25. Центральний макрорегіон Азії - географічні аспекти поширення релігій.
26. Південний макрорегіон Азії - географічні аспекти поширення релігій.
27. Східний макрорегіон Азії - географічні аспекти поширення релігій.
28. Південно-Східний макрорегіон Азії - географічні аспекти поширення релігій
29. Північний макрорегіон Америки - географічні аспекти поширення релігій.
30. Вест-Індійський макрорегіон- географічні аспекти поширення релігій.

31. Латиноамериканський макрорегіон - географічні аспекти поширення релігій..
32. Австралійсько-Океанійський макрорегіон - географічні аспекти поширення релігій.
33. Північний макрорегіон Африки - географічні аспекти поширення релігій.
34. Західний макрорегіон Африки - географічні аспекти поширення релігій.
35. Центральний макрорегіон Африки - географічні аспекти поширення релігій.
36. Південний макрорегіон Африки - географічні аспекти поширення релігій.
37. Східний макрорегіон Африки - географічні аспекти поширення релігій.
38. Паломницький рух у світових та локальних релігіях.
39. Свята Земля в світовій традиції паломництва.
40. Центри паломництва в Ісламі
41. Центри паломництва в Буддизмі
42. Паломницькі центри України

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль								Індивідуальне самостійне завдання	Сума балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	10	15	15	10	10	10	10		
30			55						

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспекти лекцій та практичних занять.

3. Методичні матеріали до проведення практичних занять та виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань.
4. Підручники і навчальні посібники.
5. Питання для поточного контролю і тестові завдання.
6. Презентації, ілюстративно-демонстраційні засоби навчання, програмне забезпечення.

14. Рекомендована література

Основна література

1. Дисциплінарне релігієзнавство. Навчальний посібник (за ред. А.Колодного). К., 2010. 236 с.
2. Ковальчук А.С. Географія релігій в Україні. Л.: Видавн. Ц. ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 308 с.
3. Любіцева О.О., Романчук С.П. Паломництво та релігійний туризм. Навч.посібник. - К.: Альтерпрес, 2011. 416 с.
4. Павлов С. Мезенцев К., Любіцева О. Географія релігій. Київ: АртЕк, 1998. 504 с.
5. Сапелкіна З. П. Релігія і культура. Релігійний туризм: навч. посіб. Київ : Вид-во Акад. праці і соц. відн. Федер. проф. спілок України, 2012. 220 с.
6. Топчієв О.Г., Коломієць К.В., Сич В.А., Яворська В.В. Геопросторова цілісність земної оболонки: методологія дослідження. Навчальний посібник. Одеса. ОНУ імені І.І. Мечникова. 2023. 304 с.
7. Філоненко Ю. М. Географія релігій : навч. посіб. Ніжин : Вид-во НДУ ім. Миколи Гоголя, 2006. 256 с.
8. Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство: підручник. К., 2007. 379 с.
9. Шевчук Л. Т. Сакральна географія : навч. посіб. Л. : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. 160 с.
10. Яроцький П.Л. Релігієзнавство: підручник. К.: Кондор, 2013. 442 с

Додаткова література

1. Балта П., Боттеро Ж. та ін. Релігії світу. К., 2005. 293 с.
2. Віллем Ж.-П. Європа та релігії. К.: Дух і літера, 2006. 331 с
3. Джаман В.О. Об'єкт, предмет та основні завдання географії релігій як суспільно-географічної науки. Географічна наука та освіта: від констатації до конструктивізму: матер. міжн. конфер. Київ: Інститут географії НАН України, 2018. 232 с. С.19 -21.
4. Докаш В.І., Лешан В.Ю. Загальне релігієзнавство: навчальний посібник. Чернівці: Книги XXI, 2005. 376 с.
5. Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: Підручник для студентів вузів. К.: Кондор, 2005. 636 с
6. Ковальчук А. С. Географія релігії в Україні. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 308 с.
7. Лубський В.І., Лубська М.В. Історія релігій. – К., 2007. 159 с.
8. Любіцева О.О., Кочеткова І.В. Географія культури і релігії. Метод. реком. К: ТОВ «Анва-Принт», 2020. 24 с.
9. Панченко С. А. Феномен релігійного туризму і паломництва в культурологічному вимірі. Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство. Київ: Міленіум, 2017. № 2 (9). С. 135–139.

10. Патійчук В. О. Географія релігій: основні завдання і перспективи розвитку. Луцьк : МІСГІМ, 1995. Вип. 2. С. 170–177.
11. Пащенко В. Греко-католики в Україні: від 40-х років XX століття до наших днів. Полтава, 2002. 615 с.
12. Релігійний туризм: термінологічний словник-довідник / Автор-упорядник Т. Божук. Львів: Український бестселер, 2010. 152 с.
13. Сич В. А. Екотуризм в межах священних природних місць // Географія та туризм. 2019. № 50. С. 168–177.
14. Сич В.А., Яворська В.В., Коломієць К.В. Священні природні місця та їх використання для розвитку екологічного та етнічного туризму. Актуальні проблеми та перспективи розвитку туризму: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Хмельницький, 16-17 квітня 2025 р.). Хмельницький: ХГПА, 2025. С. 154–159.
15. Сич В.А., Яременко П.І. Суспільно-географічні аспекти вивчення територіальної організації сфери культури Одеської області // Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки. 2025. Т. 30, вип. 1(46). С. 187–198.
16. Топчієв О. Г., Коломієць К. В., Сич В. А., Яворська В. В. Структурування рекреаційно-туристичного потенціалу на засадах географічного середовища: Монографія. Кам'янець-Подільський: Видавець Панькова А. С., 2020. 332 с.
17. Топчієв О. Г., Яворська В. В., Сич В. А., Коломієць К. В. Рекреаційно-туристичний потенціал: напрями систематики і кваліметричної оцінки. Навчальний посібник ; Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова. Одеса : Бондаренко М.О., 2022. 280 с.
18. Шаблій О. І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. Львів : Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, 2001. 744 с.
19. Шаблій О.І. Основи суспільної географії. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 296 с.
20. Шевченко В. М. Словник-довідник з релігієзнавства. Київ: Наукова думка, 2004. 560 с.
21. Шевчук Л. Т. Сакральна географія : навч. Посібник. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 1999. 160 с.
22. Яроцький П. Л. Філософський аспект паломницького (релігійного) туризму в Україні. Філософія туризму: навч. посіб. Київ: Кондор, 2004. С. 143–150.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Державне агентство розвитку туризму України. URL: <http://www.tourism.gov.ua/>
3. Національна туристична організація України URL: <https://nto.ua>
4. Офіційний сайт світової спадщини ЮНЕСКО. URL: <http://whc.unesco.org>.
5. European Travel Commission. URL: <https://etc-corporate.org/>
6. The World Factbook ЦРУ США (англ.). URL: <http://www.cia.gov>
7. World Tourism Organization UNWTO. URL: <http://www2.unwto.org>